

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
Розділ 1. ІСТОРИЧНІ ЕТНОТОПОНІМИ ТА ПОЛІТО- ПОНІМИ УКРАЇНИ	14
1.1. Найдавніші етнотопоніми і політопоніми	14
1.2. Формування українських субтопонімів у XVI—XIX ст.	19
1.3. Західноукраїнські політопоніми й етнотопоніми XV — початку XX ст.	27
1.4. Адміністративні одиниці на українських землях у XIX—XX ст. Спроби їхнього реформування	30
Контрольні запитання та завдання	34
Розділ 2. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ЕТНОГРАФІЧНОГО РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ	35
2.1. Критерії етнографічного районування України ...	35
2.2. Таксономічні рівні етнографічного району- вання. Етнографічні райони та субрайони	41
Контрольні запитання та завдання	47
Розділ 3. СЕРЕДНЄ ПОДНІПРОВ'Я — ІСТОРИЧНА УКРАЇНА	48
3.1. Край Історичної України	48
3.2. Заняття населення	51
3.3. Традиційна матеріальна культура	54
3.4. Риси духовної культури	58
Контрольні запитання та завдання	63

Розділ 4. ВОЛИНЬ	64
4.1. Історичні відомості про Волинь. Адміні- стративний поділ краю у XV—XXI ст.	64
4.2. Заняття населення	70
4.3. Поселення, двори, житла, господарські будівлі	73
4.4. Вбрання та їжа волинських селян	78
4.5. Традиційна духовна культура	81
Контрольні запитання та завдання	85
Розділ 5. ПОЛІССЯ	86
5.1. Етнотопонім “Полісся” в пам’ятках історії. Про етнографічну історіографію району	86
5.2. Географічні межі Полісся. Поліщуки та литвини й інші субетноніми	88
5.3. Матеріальна культура. Поселення, двори та житла. Господарські будівлі	91
5.4. Вбрання поліщуків	96
5.5. Основні та допоміжні заняття	100
5.6. Традиційна обрядовість	102
Контрольні запитання та завдання	108
Розділ 6. ПОДІЛЛЯ	109
6.1. Історичні відомості про Поділля й адміні- стративний поділ краю у XV—XX ст.	109
6.2. Характеристичні риси народної матеріальної культури	113
6.3. Інваріантні та локальні риси традиційного духовного життя подолян	121
6.4. Свідки історії та культури краю	124
Контрольні запитання та завдання	129
Розділ 7. СЛОБОЖАНЩИНА	130
7.1. Заселення східних земель Лівобережжя у XVII ст. і поява Слобідської України	130
7.2. Умови побутового облагодження поселенців. Заняття населення	135
7.3. Матеріальна культура	137
7.4. Звичаєві риси сімейного та громадського побуту	141
Контрольні запитання та завдання	145

Розділ 8. ДЕМОГРАФІЧНЕ ОСВОЄННЯ ТА ФОРМУ-	
ВАННЯ КУЛЬТУРНО-ПОБУТОВИХ	
ТРАДИЦІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	142
8.1. Колонізація Нижнього Подніпров'я	
і Північного Причорномор'я та Приазов'я	
в XVI — XIX ст.	147
8.2. Матеріальна культура освоювачів Півдня	153
8.3. Духовні цінності. Народні звичаї та обряди	160
Контрольні запитання та завдання	165
Розділ 9. ЕТНОГРАФІЧНІ СУБРАЙОНИ	
ТА НЕУКРАЇНСЬКІ ЕТНОСИ ПІВДНЯ	166
9.1. Про етнографічні субрайони та національності	
Півдня	166
9.2. Росіяни українського Півдня	170
9.3. Татари	172
9.4. Інші етноси Півдня	177
Контрольні запитання та завдання	183
Розділ 10. ЕТНОГРАФІЧНА СТРОКАТИСТЬ	
БУКОВИНИ	184
10.1. Буковина — історико-політичний район	184
10.2. Інтеграційні вияви у сфері матеріальної	
культури Буковини на субетнічному рівні	187
10.3. Духовна культура	195
Контрольні запитання та завдання	200
Розділ 11. ГУЦУЛЬЩИНА	201
11.1. Гуцули — найсвоєрідніша етнографічна група	
українського народу	201
11.2. Полонинське скотарство Гуцульщини	205
11.3. Землеробство й інші заняття	209
11.4. Матеріальна культура побуту	213
11.5. Духовні цінності та звичаєві форми народного	
побуту	218
Контрольні запитання та завдання	226
Розділ 12. БОЙКІВЩИНА	228
12.1. Етнографічні дослідження району	
в XIX—XX ст.	228
12.2. Традиційні заняття	233

12.3.	Характеристичні ознаки традиційної матеріальної культури	239
12.4.	Звичаєва та духовна аура побуту	247
	Контрольні запитання та завдання	255
Розділ 13.	ЕТНОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ НИЗИННОГО ПРИКАРПАТТЯ	256
13.1.	Назви та географічне розташування етнографічних підрайонів низинного Прикарпаття	256
13.2.	Традиційна матеріальна культура українського населення етнографічних субрайонів низинного Прикарпаття	264
13.3.	Духовна культура	271
	Контрольні запитання та завдання	280
Розділ 14.	ЗАКАРПАТТЯ: ЕТНІЧНА ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА	281
14.1.	Давній український край за Карпатськими горами	281
14.2.	Етнографічні підрайони українського Закарпаття поза Бойківщиною та Гуцульщиною	288
14.3.	Дещо про традиційну духовну культуру українців Закарпаття	294
	Контрольні запитання та завдання	305
Розділ 15.	УКРАЇНСЬКІ ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНІ ЗЕМЛІ В СКЛАДІ СУСІДНІХ ДЕРЖАВ	307
15.1.	Лемківщина, західне Надсяння, Холмщина та Підляшшя у складі Польщі й Словаччини	307
15.2.	Берестейське Полісся у складі Республіки Білорусь	322
15.3.	Українські історичні етнічні землі в складі Російської Федерації	325
15.4.	Українці Румунії	330
	Контрольні запитання та завдання	334
	ВИСНОВКИ	336
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	345
	ПІДПИСИ ДО ІЛЮСТРАЦІЙ (ЗА РОЗДІЛАМИ)	341